

AHOGY A JÖVŐ TANÁRAI LÁTJÁK

DOMBI ALICE

„Quem dii odere, paedagogum fecere”. Így szólt az ókori mondás. Ha a pedagógushivatást mint sokrétű, sokirányú, egész embert igénybe vevő tevékenységet értékeljük, akkor igazat adhatunk a latin mondásnak. A jövő pedagógusának nevelői képességeit kell elsősorban kifejleszteni, amelyek elősegítik, hogy a pálya sokrétű követelményeinek megfelelően, tevékenységét szakmai, nevelői elhivatottság jellemezze.

A pedagógus-hivatástudat alakításában a főiskolai évek döntöek, hiszen a képzés célja, hogy a hallgatókban kialakuljanak a tanári személyiség legfontosabb vonásai, legyenek képesek önneveléssel, önműveléssel személyiségük állandó fejlődésére, ismerjék fel a tanár társadalmi szerepét, hogy a gyakorlatban majd hivatástudattal állják meg helyüket.

Az MSZMP KB 1972-es oktatáspolitikai határozata szerint: „A szocialista köznevelés fejlesztésében kiemelkedő a pedagógusok szerepe. Áldozatos munkával eredményesen oktatják és nevelik a felnövekvő nemzedéket, tanították és tanítják a felnőtteket, és tevékeny részesei a közéletnek.”

A pedagógusi tevékenység nem választható el társadalmunk célkitűzéseitől, fejlődésétől. RÁDI PÉTER (1976) helyesen fogalmazza meg: „A fejlett szocialista társadalom építésének egyik lényeges feltétele, hogy a szocialista állam és társadalom kulturális nevelő funkciója jelentőségében egyenrangúvá váljon a gazdasági építő funkcióval.”

A pedagógus nagymértékben hozzájárulhat ahhoz, „... hogy a tanulóknak a külső értékmérő normák belső értékmérő normákká váljanak a társadalmi termelésre való felkészülés során” — írja KONCZ JÁNOS (1973). Ezt a munkát pedig csak igazi hivatástudattal rendelkező pedagógusok végezhetik.

DR. ÁGOSTON GYÖRGY (1977) megfogalmazása szerint a hivatástudat elemei a következők:

- az életpálya társadalmi jelentőségének, a társadalmi munkamegosztásban játszott szerepének felismerése;
- az életpálya tényleges társadalmi presztizséről kialakult kép;
- tájékozottság a pálya eredményes gyakorlásához szükséges ismeretekről, képességekről, tulajdonságokról;
- önismeret (az ismeretek, képességek, tulajdonságok, ill. a megszerzésükhöz kialakulásukhoz szükséges egyéni előfeltételek, adottságok megléte);
- a pálya iránti érzelmi vonzódás, amely eljuthat az elhivatottság érzéséig.

A vizsgálat ismertetése

Vajon hogyan vélekednek erről a jövő tanárai? Erre kerestem a választ főiskolánk másod- és negyedéves hallgatói körében. A vizsgálat célkitűzése az volt, hogy tájékozódjunk a másodéves hallgatók pályaképéről, pályaismeretéről — kapcsolatba, hozva ezt az önismerettel —, továbbá pedagógusi problémamegoldó képességükről. A negyedéves hallgatók esetében pedig a leendő hivatásukhoz való viszonyukat vizsgáltuk a pályáról alkotott képük, pályaelképzelésük és a különböző helyzetekben való pedagógusi megnyilvánulások megítélése tekintetében.

A módszerek megválasztásában a komplexitás igényét szem előtt tartottuk. Több módszer együttes alkalmazása vált szükségessé; hogy minél több megbízható, értékelhető adatot nyerjünk. (Kérdőív, egyéni, csoportos interjúk, spontán beszélgetések) Meg kell jegyezni — és ez nagy örömünkre szolgált —, hogy hallgatóink érdeklődéssel viszonyultak a témához, az őszinte közlési vágy jellemezte őket, nem ritkán vitára is sor került. Megfelelő előkészítés után anonim töltötték ki a hallgatók a kérdőíveket. Ezt követték a beszélgetések, viták. Az előkészítés a következő mozzanatokat tartalmazta:

- a téma fontosságának megvilágítása,
- a vizsgálat céljának ismertetése,
- a feldolgozandó adatok közös elemzési szempontjainak körvonalazása.

Humán és reál szakosok, (468 hallgató) vállalkoztak a vizsgálatban való részvételre. A minta összetételének alakulása véletlen volt, mivel a kérdőívek kitöltése önkénység alapján történt.

A vizsgálat az 1979/80. és az 1980/81. tanévben zajlott le.

I. sz. táblázat

A VIZSGÁLATBAN RÉSZT VETT HALLGATÓK SZAKOK SZERINTI MEGOSZLÁSA

Évfolyam	Humán	Reál	Ö.	%
II.	109	158	267	57,—
IV.	118	84	202	43,—
			469	100,—

Gondolatok a másodévesek körében végzett vizsgálatról

A másodéves hallgatóink által kitöltött kérdőív a feleletválasztásos, ill. rangsorolást igénylő technikára épült, néhány esetben volt csak lehetőség önálló véleménykifejtésre. A teljes vizsgálati anyagból a következő kérdéskörök kerültek elemzésre:

- a pedagóguspálya szépségei,
- a pedagóguspálya nehézségei,
- a jó pedagógus tulajdonságai,
- problémaszituáció elemzése.*

* A vizsgálat első részének elemzése — amely a hivatással való azonosulás kérdéseit taglalja —, a szerző korábbi tanulmányában található. Felsőoktatási Szemle, 1980/10.

Hallgatóink megfogalmazták a pedagóguspálya szépségeit, amennyiben kiemelték a gyermekkel való foglalkozás örömeit, az állandó emberi kapcsolatok igényét, az ismeretek átadásának mikéntjét, és a neveléssel való foglalkozás lehetőségét. A következő válaszlehetőségeket említették legnagyobb arányban:

- a) gyermekekkel foglalkozik;
- g) az ember átadja, közvetlenül hasznosítja tudását;
- b) neveléssel foglalkozik;
- h) állandó emberi kapcsolatot igényel;
- d) az egész társadalmat szolgálja;
- c) közvetlenül a jövőt építi.

Kisebbségi arányban előfordultak még olyan válaszok, amelyek a pedagógushivatás önálló, alkotó jellegére utaltak, vezető, irányító voltát kiemelték.

2. sz. táblázat

AZ ELSŐ HÁROM HELYEN VÁLASZTOTT
LEHETŐSÉGEK ÖSSZEJE GYAKORISÁGI SORRENDENBEN

Válasz- lehetőség	Válaszok száma			
	H	R	Ö	%
a)	96	131	227	85,—
g)	91	116	207	78,—
b)	70	98	168	62,—
h)	68	45	113	42,—
d)	29	18	47	18,—
c)	15	14	29	11,—

791

H = humán szakosok
R = reál és képzőiskolai tárgyat tanulók

A hallgatók a pedagóguspálya hátrányai között elsősorban az „állandó felelősség”-et és a „sok türelmet igényel” megfogalmazásokat nevezik meg. Ugyancsak előkelő helyen szerepel a szülővel, felnőttel való foglalkozás, mint nehézség. Érdekes, hogy a pedagógusjelöltek ezt ilyen nagy tehernek érzik. Ez rámutat arra, hogy a tanárképzésben is egyre nagyobb teret kell szentelni annak, hogy felkészítsük hallgatóinkat az ezirányú feladatok megoldására.

A hallgatók a pálya nehézségeiként a következő kategóriákat választották ki elsősorban:

- a) állandó felelősség jellemzi;
- c) sok türelmet igényel;
- g) nemcsak a gyermekekkel, hanem a szülővel, felnőttel is foglalkozni kell;
- h) nem kielégítő a társadalmi megbecsülés;
- d) rutinmunkává alakulhat;
- b) állandó ideg feszültség a velejárója.

A társadalmi megbecsüléssel kapcsolatos hiányérzet az anyagi megbecsülés motivumának hiányával egészül ki a hallgatók válaszaiban.

**AZ ELSŐ HÁROM HELYEN VÁLASZTOTT
LEHETŐSÉGEK ÖSSZEGE GYAKORISÁGI SORRENDBEN**

Válasz- lehetőség	Válaszok száma			%
	H	R	Ö	
a)	78	82	160	60,—
c)	70	68	138	49,—
g)	61	69	130	48,—
h)	48	57	105	39,—
d)	32	51	83	31,—
b)	30	22	52	19,—

668

H = humán szakosok

R = reál és képzéstudományok tanulók

A hivatástudattal rendelkező pedagógusok sok tulajdonságát sorolták fel a hallgatók, amelyek a pedagógus személyiségével szemben támasztott követelményekre, a hivatás választásának motívumaira, a pályával való azonosulásra, a szakmában való elmélyülés igényére, erkölcsi tulajdonságokra, a pedagógus irányultságára vonatkozó magatartásformákra, a szociabilitásra utalnak.

A nevelési helyzetek megbeszélése jó lehetőséget nyújt a problémaérzékenység, az empátiás képesség, a helyzetelemző és átlátó képesség feltárására. Az életből elletett és a foglalkozásvezető által exponált (szintén valós) helyzetek megbeszélése, megvitatása rámutatott a nézetek egyeztetésének szükségességére abból a célból, hogy a helyes pedagógiai gondolkodásmód kialakuljon. Az élénk érdeklődés mellett lezajló szituáció-elemzések a pedagógiai ismeretek aktívabb befogadását elősegítették.

A negyedévesek körében végzett vizsgálatok tapasztalatai

A nevelés során nagy felelősség hárul minden egyes pedagógusra, hiszen a gyermekek a legfogékonyabban a különféle hatásokra, minden rezdülésre reagálnak. Ennek felismerése jellemezte negyedéves hallgatóink válaszait, akik már több tapasztalattal rendelkeznek. Véleményük érzelmegzaltsága is utal a pályával való azonosulásra. A pedagóguspálya szépségeiként hallgatóink a következő tényezőket emelték ki. A válaszok a megfogalmazásokat tekintve igen változatosak, tartalmilag a következő csoportokba sorolhatók.

1. Gyermekkel kapcsolatos:
 - a gyermek személyiségének fejlesztése,
 - a gyermek megismerése,
 - a gyermekközösség alakítása.
2. Neveléssel kapcsolatos:
 - jellemtulajdonságok alakítása,
 - magatartásmód alakítása,
 - a jövő nemzedék nevelése.
3. Oktatással kapcsolatos:
 - tudás átadása,
 - tudás iránti vágy felkeltése.

4. A pedagógusmunka jellemzőivel kapcsolatos:
hivatástudattal végzett munka,
áldozatos adni akarás,
felelősség.
5. Mikro-makrokörnyezettel kapcsolatos:
igazi emberi kapcsolatok kialakítása,
az egész társadalmat szolgálja,
társadalmi megbecsülés.

4. sz. táblázat

A PEDAGÓGUSPÁLYA SZÉPSÉGEI

Vélemény- csoportok	Válaszok száma			
	H	R	Ö	%
1.	49	39	88	44,—
2.	52	23	75	37,—
3.	31	39	70	35,—
4.	20	15	35	17,—
5.	22	6	28	14,—

H = humán szakosok

R = reál és készsgtárgyakat tanulók

A válaszok megoszlásából kitűnik, hogy a gyermekekkel való foglalkozás, a nevelés lehetőségei állnak első helyen. Ugyanakkor a %-os arányokat figyelembe véve harmadik helyre került „Oktatással kapcsolatos” válaszor a természettudományi szakokat végzőknél erőteljesebb, szinte azonos arányú a nevelési vonatkozásokat kiemelő válaszokkal. „A pedagóguspálya szépsége abban áll, hogy az ember irányíthatja a gyermek fejlődését, érezheti azt az örömet, amit a sok gyermek ragaszkodása jelent. A gyermek egy-egy értelmes kérdésén megnyilatkozásán lemérheti munkáját” (R. 1.)*

Előfordult olyan vélemény is, amely a pedagóguspálya szépségeit nem túlságosan részletezte, ugyanakkor a pálya nehézségeit hosszan felsorolta. Itt némi ellentmondás látszik, s ez rámutat arra, hogy a pedagógus közvélemény milyen irányban befolyásolja a pályakezdőket. A hallgatók válaszainak tartalmi csoportosítása a pedagóguspálya nehézségeit illetően a következő.

1. Neveléssel kapcsolatos:
nevelési helyzetek helyes megoldása,
módszerek megválasztása,
fegyelmezés,
a felnőttek nevelése,
kettős nevelés.
2. Oktatással kapcsolatos:
„befogadásra szervezett” tevékenység helyett
„felfedezésre szervezett” oktatás, tudás átadásának felelőssége.
3. Pedagógus személyiségével kapcsolatos:
felelősség,
határozatlanság,
önbizalom hiánya.

*A továbbiakban a hallgatók válaszainak közlésekor a jelölés a következő:

Szak: H = humán R = reál

Nem: l = lány f = fiú

4. Gyermekkel kapcsolatos:
kapcsolatteremtés,
megfelelő hangnem használata,
nevelői stílus kialakulása.
5. Mikro-makrokörnyezettel kapcsolatos:
pedagógusok egyetértésének hiánya,
iskola és szülői ház nem kielégítő kapcsolata,
erkölcsi, anyagi megbecsülés nem megfelelő szintje,
sok társadalmi feladat.
6. A pedagógiai munka tartalmi kérdéseivel kapcsolatos:
állandó megújulás követelménye,
állandó továbbképzés, önképzés igénye,
túlterhelés,
teljes embert igényel.
7. Kezdeti nehézségekre utaló:
pályázati rendszer,
pedagógus közösségbe beilleszkedés,
felkészültségbeli hiányosságok,
tapasztalatok hiánya.

5. sz. táblázat

A PEDAGÓGUSPÁLYA NEHÉZSÉGEI

Vélemény- csoportok	Válaszok száma			
	H	R	Ö	%
1.	62	49	111	55,—
2.	32	30	62	31,—
3.	15	8	23	11,—
4.	20	12	32	16,—
5.	49	25	74	37,—
6.	58	47	105	52,—
7.	67	42	109	54,—

H = humán szakosok

R = reál és készségtárgyakat tanulók

A motívumok arra utalnak, hogy a hallgatók a kezdeti nehézségek súlyát érzik, de — mint ahogy a beszélgetésekből kitűnt —, optimista életszemléletük töretlen. Érzik a nevelési feladatok fontosságát és látják komplexitását. Sokan említik, hogy minden gyermek külön egyéniség, akivel meg kell találni a megfelelő hangot. „Szerintem a legnagyobb nehézség a különböző korú, képességű és pszichikumú gyerekekkel való foglalkozás.” (H. 1.)

A hallgatók megfogalmazzák azt is, hogy az igazi pedagógus egész tevékenysége alkotó jellegű, minden órája egy-egy megújulás. Más megnyilatkozások arra utalnak, hogy a pedagógus állandóan „kirakatban” él, magatartása, életvitele példa. „... az iskolán kívül is pedagógusként kell élnie.” (R. f.)

A következőkben önvizsgálatra készítettem a hallgatókat, amennyiben arról érdeklődtem, hogy milyen tulajdonságokat vélnek önmagukban fellelni, ami véleményük szerint hivatásuk eredményes gyakorlásához szükséges. A hallgatók a — jó pedagógus tulajdonságait önmagukra vonatkoztatva — jellemtulajdonságok és a pedagógusi tevékenységhez szükséges tulajdonságok sorát említették. Figyelemre méltó az általános emberi tulajdonságok mellett a speciális, pedagógusi tulajdonságok körét

részletezni. Ez utal arra, hogy a negyedéves hallgatók leendő munkájuk számos területére bepillantást nyertek már, így megnyilvánulásaik tartalmasabbak a másodévesekénél.

1. Általános emberi tulajdonságok, jellemzők.
2. Speciális pedagógusi tulajdonságok, jellemzők:
 - tudást átadó képesség,
 - problémamegoldó képesség,
 - nevelési helyzeteket megoldó képesség,
 - pedagógiai szemléletmód, stílus,
 - magával ragadni tudás,
 - beleélő képesség,
 - pálya iránti elkötelezettség,
 - szaktudás, általános tájékozottság,
 - tiszta, érthető beszéd.

6. sz. táblázat

A VÁLASZOK SZÁMSZERŰ ÉS %-OS MEGOSZLÁSA

Vélemény- csoportok	Válaszok száma			
	H	R	Ö	%
1.	52	35	87	43,—
2.	48	26	74	37,—

H = humán szakosok
R = reál és készségi tárgyakat tanulók

A válaszokat át-meg átszövik a gyakorlati munka élményei. „Kialakult bennem a gyermekek iránti szeretet, megértés. Nemcsak az órai problémákkal foglalkozom, érdekel egyéni életük is. Főleg a Móra F. iskolában az állami gondozottak sorsa. Igyekszem sokkal többet adni a gyerekeknek, mint ami a tankönyvben van, emberileg is. De még sok dologban fejlődni kell.” (H. 1.)

A probléma-felvető pedagógiai helyzetek — amelyek a tanár szerepébe való beleélést feltételezik —, lényeges elemek a pedagógiai gondolkodás fejlesztésében. Ezt célozták a pedagógiai helyzetek, amelyekben a pedagógus magatartását kellett megítélni a pedagógiai hatás helyessége szempontjából.

A szituációk részletes elemzése nem célunk, de néhány gondolat ide kívánczik. A helyzetek egy része a pedagógus tevékenységének egészére, más része csak néhány mozzanatra vonatkozott, lehetőséget adva a pedagógus további magatartásának különböző értelmezésére.

A hallgatók többsége a helyzetek megítélésében helyes álláspontra helyezkedett, ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a pedagógus magatartásmódjának megítélésakor — a különböző mozzanatokot figyelembe véve — eltérő értelmezéseket is találtunk. A helyzetek összetettsége, néhány tényező tisztázatlansága elősegítheti a többféle megoldási lehetőség kifejtését, ugyanakkor hátráltathatja is azt, mivel a gondolkodás során a hiányzó láncszemek megkeresése elvonja a figyelmet a megoldásról.

A pedagógiai látásmód, gondolkodás fejlesztése tanárképzésünk fontos problémája. A két dolog egymástól elválaszthatatlan. A logikus, pozitív gondolkodás a képzésben és az általános iskolai gyakorlatban egyaránt lényeges. A feldolgozott pél-

dák tartalma, minősége, mennyisége a nevelői szemléletet alakítja. Alapot jelent a tényleges gyakorlati tevékenység számára. Természetesen a szemlélet és a gyakorlat közötti utat minden esetben végig kell járni.

Néhány következtetés

Nem adhatunk mindenre kiterjedő képet a vizsgálatról, csak néhány kiragadott eredményéről. Így megfogalmazott következtetéseink is csak a gondolatok töredékeit villanthatják fel.

Összehasonlítva az I. és II. vizsgálat adatait, elmondhatjuk a következőket. Mivel a II. vizsgálatban a hallgatók saját megfogalmazása dominált, sokrétűen nyilatkoztak. Az előző vizsgálatban is volt lehetőség saját megfogalmazásra, a hallgatók mégsem éltek ezzel a lehetőséggel. Így a negyedévesek esetében a megfogalmazások sokasága utal a tartalmi gazdaságra.

A pedagóguspálya szépségeiről és nehézségeiről hasonlóan nyilatkoznak, mint a másodévesek, érdekes módon ugyanabban látva a szépségét és nehézségét is. (A nehézségek felsorolása nagyobb arányú.) A nehézségek között említik a tanítási-tanulási folyamat korszerű megvalósítását (felfedezve tanulás), ami felhívja a figyelmet arra, hogy még nagyobb gondot kell fordítani a korszerű eljárások, módszerek alkalmazására való felkészítésre.

A másod- és negyedéves hallgatók véleménye a jó pedagógus tulajdonságait illetően némileg különbözik. Megfigyelhető, hogy a másodévesek a jó pedagógus személyiségét meghatározó pszichikus tulajdonságokat, a szakmában való elmélyülés lehetőségét és igényét, a rátermettséget emelik ki, míg a negyedévesek a pályával való azonosulásra, a szociabilitásra utalnak.

Elmondhatjuk, hogy a tanárjelöltek többségének személyisége jó alapot biztosít a hivatástudat továbbfejlesztéséhez. A gyermek megismerése, nevelése iránti vágy hatja át őket.

A másod- és negyedévesek hivatásról vallott nézetei között a közben eltelt idő és tapasztalat tesz különbséget, amely a negyedéves hallgatók tartalmasabb megnyilvánulásaiban, a pályáról való gyakorlati ismereteik és iskolai „élményeik” gazdagodásában nyilvánul meg.

A nevelési szituációk értelmezése, megítélése a gyakorlat során egyre jobban tökéletesedik. Jelzi ezt a felsőbb évfolyam hallgatói elemző, átlátó képességének magasabb szintje. A nevelői megnyilvánulások elméleti megfogalmazása elősegíti azt, hogy a hallgatók szembenézzenek önmagukkal, s ez nevelői attitűdjüket fejlessze.

Különbség mutatkozik a másod- és negyedévesek között a pályával való azonosulás vonatkozásában. A másodévesek még egy kissé kívülről szemlélik jövődi hivatásukat, míg a negyedévesek vallomásait a gyermekekkel való találkozások, a kapcsolattartás különböző formái átszövik. Az írásbeli véleményeket minden esetben megerősítette a beszélgetések során kibontakozó kép. A negyedévesek esetében a szóbeli megnyilatkozások még inkább érzelmektől átfűtöttek voltak. Kifejeződött a hivatás-orientáció, amely a gyakorlat oldaláról kapott megerősítést.

A röviden megfogalmazott pedagógiai helyzetek értelmezése, értékelése rámutat arra, hogy a leegyszerűsített szituációk is számtalan gondolatot ébresztenek a hallgatókban, s ugyanakkor a nevelői hivatás iránti mind mélyebb érdeklődés kialakulását elősegítik.

Sok esetben tartalmasabb megnyilvánulások jellemezték a negyedéveseket, mivel ők már elméletileg is képzetebbek, és némi gyakorlatuk is van.

A különbségeket és hasonlóságokat összevetve megállapíthatjuk, hogy a vizsgálatban részt vett hallgatók törekvéseinek és lehetőségeinek összhangja biztosítja a „beválás” alapfeltételeit.

IRODALOM

- ÁGOSTON GY., 1977. A tanári hivatástudatra nevelés tapasztalatai és problémái a tudományegyetemen. In. A tanári hivatásra nevelés. FPKK 9—10 l.
- GAEBE, B., 1971. Die Berufsrolle des Lehrers. Köln.
- GERÉB GY., 1975. A főiskolai hallgatókon végzett pszichológiai vizsgálatok és ezek konzekvenciái a tanárképzésben. In. A tanárképzés pedagógiája. Szeged.
- KELEMEN L., 1975. Iskola, hivatás, tehetség. Pedagógiai Szemle 6. 521—529 l.
- KONCZ J., 1973. Az állami oktatás ügye a novemberi határozat után. Társadalmi Szemle 10. 78. l.
- KONCZ L., 1980. Pedagógushivatás. Tankönyvkiadó, Bp. 219 l.
- NAGY A., 1980. Személyiség és hivatásra nevelés a pedagógusképzésben. Felsőoktatási Szemle 2. 106—108 l.
- PETRIKÁS Á.—VECSEY B., 1978. Tanárképzés, hivatásra nevelés és az iskolai munka korszerűsítése. Magyar Pedagógia 3—4. 347—365 l.
- RÁDI P., 1976. A pedagógus társadalmi státusa és a nevelés. Társadalmi Szemle 12. 62. l.
- RÓKUSFALVY P., 1979. A pedagógushivatás kutatásának kérdései. Pedagógiai Szemle 1. 3—12 l.
- SZELÉNDI G., 1979. A pályaválasztás és a hivatástudat vizsgálata a tanítóképzős hallgatók körében. Pedagógiai Szemle 6. 548—554 l.
- ZIBOLEN E., 1978. A korszerű iskola és a pedagógushivatás. Pedagógiai Szemle 2. 132—141 l.

MIT DEN AUGEN DER LEHRER DER ZUKUNFT GESEHEN

ALICE DOMBI

Die Effektivität der erzieherischen Tätigkeit, die die mit Berufungsbewusstsein durchgeführte Arbeit ist heutzutage ein immer mehr in den Vordergrund tretendes Thema.

Die Untersuchungen der Autorin dienen der Erschließung des Verhältnisses der Hochschüler des II. und IV. Jahrganges zur pädagogischen Berufung auf dem Gebiete der Laufbahnkenntnisse, der Selbstkenntnis, sowie der Fähigkeit zur pädagogischen Situationsanalyse und zur Lösung von Problemen, wobei Vergleiche angestellt werden zwischen den Äusserungen der Studenten zu Beginn ihres Studiums und vor dem Antritt ihrer Lehreraufbahn.

КАК ЭТО ВИДЯТ БУДУЩИЕ ПРЕПОДАВАТЕЛИ...

ДОМБИ АЛИЦЕ

В наши дни всё больше и больше привлекает внимание исследователей проблема эффективности педагогической деятельности и отношение к своему призванию.

В настоящей работе автор приводит данные опросов, проведённых среди студентов II—IV курсов Сегедского педагогического института об их отношении к педагогическому призванию, о их знании будущей работы педагога, о их самопознании и способности разрешения различных проблем. В своей работе автор сравнивает данные опросов, проведённых среди студентов II—IV курсов.